

Anne-Marie
Cecilie
Haugstøl Talén

Observasjon i barnehagen

Jeg har lyst til å vie dette innlegget til tema kartlegging av barn som er så i vinden om dagen. Det er skrevet og debattert heftig på området og en enighet kan vi nok se langt etter i første omgang. Det er ikke lenge siden jeg leste om to barnehagelærere som slaktet kartlegging. Er kartlegging synonymt meg leting etter feil? Det er litt synd hvis så er tilfelle, for etter min oppfatning er det et helt klart svar på hvordan man forholder seg til dette.

Det er blitt skrevet at vi får bedre kunnskap om barn og deres evner, og det har blitt slått hardt tilbake med hvor lite konstruktivt det er å se på barnas evner og således mangler.

På mange måter er jeg enig i at det er lite konstruktivt å se etter hva barna ikke kan. Det trenger man ikke høyskole for å skjønne at skaper negativ oppmerksomhet rundt den utkårede. Det er også uheldig at man som pedagog er pålagt å bruke tiden sin til denne type arbeid. Det skaper negative ringvirkninger og setter kartlegging i seg selv i dårlig lys. For er ikke egentlig kartlegging et nøytralt ord? Man undersøker noe for å få informasjon..? Eller..? Så er det spørsmål om hvilken type infor-

masjon man vil ha. Barns sterke eller svakere sider? Det er uheldig, synes jeg, at flere av de pålagte kartleggingsverktøyene har såkaldte diagnostiske spørsmål, som setter et helt klart fokus i gal retning i arbeid med barn. Videre er det utbredt at vi bare kartlegger de barna vi mener har en utfordring, eller muligens har en utfordring. Så, å bli tredd over hodet et verktøy som setter fokus på de svake siden til barn med eventuelle utfordringer, er jeg nok ganske enig ikke er til noens beste. Ikke for barna, og heller ikke for de voksne. Og her ønsker jeg å utdype; tredd over hodet på *pedagogene*. Hva med assistentene og andre ansatte som omgås barna daglig?

Anne-Marie Cecilie Haugstøl Talén. Førskolelærer fra HIO 2005. Montessoripedagog 0-6 år. Har jobbet i Davinas fra 2005. Har jobbet med alle aldersgruppene, samt barn med prioriteringer. Har vært styrer de siste 2 årene. Blogger om hverdagen i en barnehave drevet av familien, tanker rundt barnehavepolitikk og utvikling. <http://frutalen.blogspot.no>

Snur vi fokuset rundt og tenker at kartlegging kan hjelpe oss til å bli bedre kjent med alle barn, og med oss selv, kan vi se mer positivt på det hele. Så bruker vi ordet observasjon og ikke kartlegging. Det at vi observerer barna er vi ganske samtd om. En pedagogs viktigste oppgave hver dag! Alle barn skal være sett hver dag, og alle barn skal føle en trygghet og tilknytning til minst én voksen og et barn i barnehaven. Våger meg til å si at de fleste er ganske enige.

Hvis vi nå setter denne observasjonen i system? (Vi må jo uansett dokumentere alle barn enten vi liker det eller ikke.) Så snur vi fokuset vårt rundt en gang til og velger å fokusere på hva barna er flinke til. Det liker vi og, vil jeg tro. Vi velger å bruke observasjonene våre til å finne barnas styrker så vi har en positiv plattform når skal legge til rette for barnas utvikling.

I denne vinklingen er det lett å glemme den voksne. Hvilken rolle spiller vi i barnas hverdag, tilrettelagte miljø og utvikling?

Vår måte å være på, vår måte å tilnærme oss barna på og vår måte å tilrettelegge oss selv i samhandling med barna er i høyeste grad viktig! Så, hvis vi kan bruke litt tid på å observere oss selv i samhandling med de forskjellige barna, finne våre styrker og svakheter i forhold til hver enkelt, og videre ha guts nok til å brette oss ut for våre kollegaer.. Ville ikke det være noe konstruktivt å ta med seg i videre jobbing? Og i jobbingen til *alle* de ansatte i barnehagen. Man må ikke ha en bachelor for å ha et godt lag med barn. Det finnes mye kompetanse, varme, kjærlighet

og sunn fornuft blandt de ufaglærte. De er viktige i helheten rundt barna. La dem ha noe å si! Vis dem at de er viktige! Det hever yrkesstoltehet, selvfølelse og trygghet i egen kompetanse. Økning av antall pedagoger er ikke nødvendigvis løsningen.

For meg er det å kartlegge, eller observere om du vil, ferdigheter viktig. Observere styrker og svakheter for å kunne tilrettelegge best mulig for de små som er så avhengige av kompetente, kjærlige og bevisste voksne for å utvikle seg til det beste de kan bli. Det å være klar over egne svakheter som voksen er en viktig del av det å skulle tilrettelegge for barn. Det er fint å bruke ressursene sine der det er hensiktsmessig, ikke der man føler man bør, men egentlig vet at noe andre er bedre. Barna skal i første omgang ikke trenge å være klar over sine utfordringer i «gråsonen» for der bruker vi de positive egenskapene vi har sett hos dem gjennom systematisk observasjon til å legge tilrette så de kan hentes innenfor. Etter gode observasjoner og god kjennskap til hvert enkelt barn VET vi hvilke barn som trenger en grundigere sjekk. Og da oftest fra en innstans utenfor barnehaven. Men så kjenner vi dem og så godt at vi har belegg for å søke noen til å gjøre omfattende kartlegging på det utfordrende området.

Jeg konkluderer med at du kan kalle det hva du vil, men å se barna, kjenne dem og ditt forhold til hvert enkelt barn, deres styrker og svakere sider, er avgjørende for et riktig tilrettelagt miljø.

Se heller litt for mye enn litt for lite!

Anne-Marie Cecilie Haugstøl Talén

Davinas Barnehave
Frognersterveien 44 B
0776 Oslo
Tlf. 22 49 68 85